

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben hához hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy órára	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy órára	1.40

Odaát a szomszédban...

Örülettel cseh trombitálás és vad szláv dudaszó hangzik hozzánk a bécsi Reichsratból. A cseh képviselők külön Csehországot követelnek a monarchia keretében, s e külön országhoz a magyarországi tót vidéket is oda-csatolni kívánják. A délszláv állam eszméjének barátai pedig Horvátországhoz óhajtják csatolni Dalmáciát, Boszniát és Hercegovinát, hogy így régi álmuk teljesüljön. A Tiszával megbukott munkapártnak ép kapóra jön e bécsi heccz, azt hangoztathatják majd az új magyar korszak embereinek fülébe: no lássátok, mik történnék a bécsi reichsratban, kilátásunk lehet arra, hogy az általános választójog érvényesültével, a magyar országgyűlésen is hasonló jelenetek fognak előfordulni.

Persze, nem sokat adnak az ilyen jóslatokra, hanem azt mégis rossz néven kell vennünk az osztrák miniszterelnöktől, hogy a Magyarország integritása ellen irányult szóbeli merényleteket nyíltan nem kárhoztatta. — Egyébként úgy látszik, mintha három évig aludtak volna, s csak most ébredtek volt fel a kótyagos szlávok, s nem veszik észre, hogy más idők járnak mostanában. Nem veszik észre, hogy az orosz cár megbukásával, ugyyszólván esődöt mondott a pánszlávizmus is. Nem veszik tekintetbe, hogy épp akkor üznek annexiós politikát, mikor az orosz köztársaság és a stockholmi szocialista konferencia egyenesen kárhoztatja az annexiót. Nem gondolják meg, hogy a cseh és délszláv aspirációk csakis forradalom útján lennének érvényesíthetők. Forradalmi eszmékkel, pedig mostanában foglalkozni nemcsak hazaárulás, hanem egyuttal képtelenség. Most már még inkább megértjük új királyunknak azon eljárását, amely szerint

mint osztrák császár, későbbre halasztá a fejedelmi eskü letételét.

De némi jót is tanulhatunk a bécsi reichsrat képviselőitől. Malaja ker. szocialista képviselő hálásan emlékezett meg a pápa ezerféle fáradozásáról, amelyet a háboru folytán szenvedők, főleg a hadifoglyok és internáltak érdekében kifejtett. Ugyancsak Malaja meleg köszönetét fejezte ki a zürichi konferencia

összehívóinak, ahol a különböző államok katolikusai összegyűlnek, hogy békeszándékukat nyilvánítsák. Bugatto olasz képviselő is dicséretet érdemel, mint aki hangsúlyozta, hogy a világ katolikusainak támogatni kell a pápa béketörekvését.

Jól esik tapasztalnunk, hogy a bécsi reichsratban, a szláv handabandák mellett, őszinte kath. érzület is nyilvánult.

Dr. Kazaly Imre.

Hindenburg látogatása nálunk.

Budapest, jul. 2. Annak a látogatásnak a vizsgázásul, amelyet Arz gyalogsági tábornok, a vezérkar főnöke, állásának elfoglalása után a német nagyfőhadiszálláson tett, Hindenburg tábornagy és Ludendorff, első főszállásmester rövid tartózkodásra az osztrák-magyar hadseregparancsnokság székhelyére érkezett. A látogatással kapcsolatban Bécsben megbeszélések lesznek.

Amerikai hajó nem köthet ki Spanyolországban.

Madrid, jul. 2. A spanyol király dekrétumot irt alá, mely szerint amerikai hajóknak megtiltja a spanyol vizeken való kikötést.

Felrobbant francia gőzös.

Paris, jul. 1. A Himalája nevű 5620 tonnás francia gőzös, mely június 25-én robbanás következtében elsüllyedt, 204 embert vitt magával és ezekből állítólag 200 megmenekült.

Milyen tüntetésben vesz részt az orosz katona?

Stockholm, jul. 2. A holland-skandináv komité közli, hogy Pétervárott és az összes nagyobb orosz városokban nagy tüntetések voltak. Ezek a tüntetések a munkás- és katonatanács delegátusainak Stockholmba való utazásával vannak összefüggésben. A gyűlések az alkotmányozó gyűlés gyors egybehívására irányuló óhajtásnak adtak kifejezést.

A pétervári helyőrség elhatározta, hogy csak olyan tüntetéseket vesz részt, melyeket a munkás- és katonatanács megenged.

22,000 tonna elsüllyesztése Anglia körül.

Berlin, jul. 2. Buvárhajóink a Jeges-tengeren az Anglia körüli zárt területeken 22,200 bruttó tonna tartalmu hajót süllyesztettek el.

A görög hadsereg főparancsnoka.

Athén, jul. 1. A görög hadsereg főparancsnokává Danglisz nevezték ki.

Jó tanács az angoloknak.

Mennyi is lehet Anglia municiója?

Amsterdam, jul. 2. Lloyd George angol miniszterelnök beszédet tartott. Beszédében büszkén hangoztatta, hogy Angliának anynyi municiókészlete van, hogy a német buvárhajókkal szemben is, a háboru befejezéséig megállhatja helyét. A hatalmas német hadsereget a föld alá kergetjük mondotta. A föld alatt kell megbujnia és a házi nyulak taktikáját követnie. Tudom, hogy hosszú lesz küzdelmünk, de nem tudjuk az átkot kiirtani másval, mint kitartással. A béke talán még a messze távolban látszik, de emiatt nem szabad utat engedni a csalódás és elkedvetlenedés kifejezéseinek.

Orosz kiküldöttek tárgyalnak mindenütt.

Pétervár, jul. 1. A munkás- és katonatanács közli, hogy a katonák és munkások tanácsai kongresszusának nevében a pétervári munkás- és katonatanács végrehajtó bizottságának a kiküldöttei ma külföldre utaztak. A kiküldöttek egy része Stockholma, más részük Franciaországba, Angliába és Olaszországba megy. Ezek mind fel vannak hatalmazva, hogy a munkás- és katonatanács nevében tárgyalásokba bocsátkozzanak a szocialista pártokkal.

Konstantin király Svájcban.

Sanct Mórítz, jul. 2. Konstantin görög király családjával és kíséretével ma ide érkezett.

Orosz tiszték a háboru azonnali befejezéséért.

Pétervár, jul. 1. A sveaborgi tiszték és katonák elhatározták a háboru azonnali befejezését. Követelik a kormányhatalomnak a munkás- és katonatanács kezébe való átadását.

Mért jön Vilmos császár Bécsbe?

— Meglesz a béke? Megteremtik az Európai Egyesült Államokat? —

A magyar királyi pár szombaton Münchenben volt, a bajor király látogatásán. A német császári pár pedig Bécsbe jön, hogy a mi királyunkat meglátogassa.

Ez a két látogatás olyan feltűnő jelenség, hogy okvetlenül felkelti a szabadkai okoskodók figyelmét. Itt ugyanis borzasztóan szeretnek az emberek előre kitálatni bizonyos neveket és dolgokat. A főispánság, polgármesterség, béke, uralkodólátogatás, mind olyan dolgok, melyek borzasztóan alkalmas tárgyai a találgatásoknak.

Tegnap egy elemedett szabadkai politikus, aki fiatalos élénkséggel figyeli a világeseményeket, kifejtette előttünk nézetét Vilmos császárnak és feleségének Károly királynál és Zita királynénál történő látogatásának a célja felől. Szerinte e napokban, ezen a tanácskozáson fog eldőlni a béke kérdése, még pedig olyan formában, hogy elhatározzák az Európai Egyesült Államok megalakítását, illetve megbeszélnek annak a tervét, hogyan lehetne az Északamerikai Egyesült Államok mintájára Európában is, az egyes nemzetek önzendelkezési jogának meghagyása mellett, egyetlen birodalmat, országot alkotni, egyetlen államfő uralma alatt.

A szabadkai függetlenségek Budapesten.

— Küzdelem a demokratikus törekvések biztosításáért. —

(Saját tudósítónktól.) Az egész országban nem mutatkoznak olyan tünetek a főispáni székek betöltése körüli harcokban, mint városunkban, ahol már a távozó főispán lemondásának első híre után azonnal megindultak a kombinációk a főispánság elnyerésével kapcsolatosan. A különböző nevek forgalomba hozatalával valóságos kaosz támadt — úgyhogy ma, amikor még mindig a bizonytalanság háborgó tengerén ladikázunk, bizonyosan nem állíthatjuk egyik névről sem, ki lesz a főispán.

Mégis a legtöbbet emlegett név dr. Pleszkovics Lukács az, aki a legnagyobb valószínűség szerint elnyeri a megüresedett főispáni széket, — melynek ilyenképpen való betöltésével nemcsak az egész város, hanem az egész ország rokonszenves óhaja teljesülne. — Így bekövetkezne mind ama harcoknak legvágyottabb eredménye, melyért már évtizedek óta küzdünk, hogy megszűnjön a sóhivatal — nálunk szép számban megszapordott tagjainak aknamunkája, melyet a Tisza-szellem energikus, de bujdosó politikájának hatása alatt még ma is van alkalmunk érezni.

Ezeknek az állapotoknak megszüntetése ma mindenkinek egyedüli célja és ezért harcol a szabadkai függetlenségi kör is, melynek képviseletében szombaton nagyobb számu küldöttség jelent meg a miniszterelnök és az egyes pártok vezetői előtt, akiknek az alanti feliratot nyújtották át:

„A Szabadkai Függetlenségi Kör és párt nagy válaszmánya mai ülésében a szabadkai főispáni állás betöltésének kérdésével foglalkozván, a szabadkai párt létkérdésének tekinti azt, hogy Szabadkára a helyi viszonyokkal ismerős, megalkuvást nem tűrő füg-

getlenségi főispán neveztessek ki. Szabadka város az országgyűlési képviselőválasztásokat illetően két kerületből áll, melyek mind-egyikét jelenleg munkapárti képviselő képviseli. A választások itt is az országos módszer szerint folytak s a választók igazi akarata az ismert módszerrel és a helyi hatóság korteszéközeivel szemben nem érvényesülhetett. A szabadkai függetlenségi és 48-as párt huszonöt év óta küzd, hogy a városi politikában a párt törekvéseit érvényre juttassa, a városi hatóság pedig minden lehetőt elkövetett ezen törekvések ellensúlyozására s az országgyűlési képviselőválasztások alkalmával minden eszközt felhasználta arra, hogy a függetlenségi és 48-as párt jelöltjei a nyilvánvaló többség dacára se győzhessenek.

Szabadkán csak függetlenségi párt és kormánypárt van. Más országgyűlési pártok itt soha meg nem alakultak, zászlót sem bontottak s így a politikai célszerűség és szükségesség is azt kívánja, hogy ide függetlenségi és 48-as főispán neveztessek ki. Az a megoldás, amely más párt-hoz tartozó vagy nem helybeli férfival óhajtja ez állást betöltetni, már ez okból sem elégíthet ki bennünket, de főként és különösen ezen megoldás azért sem elégíthet ki bennünket azért sem, mert Szabadka város két választókerületének sorsát és a szabadkai függetlenségi és 48-as pártnak a mai kormány iránti bizalmi szolgálatát csak úgy látjuk biztosítva, ha a szabadkai főispáni állásra függetlenségi és 48-as párti férfi nevezetik ki.

E tekintetben pártunk egész egyeteme dr. Pleszkovics Lukács szabadkai ügyvédek, a Szabadkai Függetlenségi Kör és párt helyet-

tes elnökének kinevezését óhajtja, aki a függetlenségi és 48-as párt törekvéseiért jelentős személyi és anyagi áldozatokat hozott s a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztás alkalmával Szabadka város I. választókerületében báró Vojnich Sándorral szemben kisebb-

ségben maradt. Az ő személye egyrészt biztosíték arra, hogy a munkapárti hatóságnak a függetlenségi párt elleni aknamunkája tovább ne folytattassék, másrészt pedig a demokratikus törekvések érvényesülhessenek.”

Nagybőjt lesz az egész évben.

— Kiket hizlal föl a Haditermény? —

Nincs termelő széles ez országban, nagybirtokos, kisgazda vagy földműves, kiből ki ne tört volna az elkeseredés, hallván, hogy egész évi fáradságos munkájának gyümölcsét kénytelen behordani a Haditermény bizományosának a magtárába — azért, mert azok a nem szántó vető urak, a H. T. spekuláns, pénzéhes hiénái ezt így eszelték ki a maguk zsebére legelőnyösebben.

A termelő megkapja a maga szükmarku porcióját. Ehen nem fog halni, de *mindennapi jóllakásra ne számítsen. Nagybőjtje lesz egész évben.* Mert azok a magyurak nem tudják, hogy él a nép, a polgár Magyarországon. Annak a buza nemcsak kenyérré kell, hanem a búzából, vagyis a tésztaból kerül ki az ebédje is, meg a vacsorája is. Eddig csak segített magán úgy ahogy, a krumplival. De most krumpli se lesz, meg kukorica se. Tehát se neki, se a disznájának nem jut. Baromfit nem nevelhet, mert nires mit adni nekik, ha nincs mag.

Ennél kegyetlenebb módon még nem huztak végig az ország gerincét kitevő lakosságon. Az új kormányt kérve-kérjék, hogy a bukott kormányoknak ezt a rendeletét egyszerűen dobja sutba. Mert ez a rendelet mást nem céloz, mint a *Haditermény részvényeseinek felhizlalását.*

NAPI HIREK.

— Ki lesz Szabadka új polgármestere? Sok embernek nincs most más dolga Szabadkán, mint a találgatás. Nem kevesen annyira bizonyosnak veszik már Pleszkovich Lukács dr. főispáni kinevezését, hogy abban az esetben az esetleg lemondó polgármester utódjáról is gondoskodnak. Sűrűn emlegetik, hogy abban az esetben, ha Biró Károly dr. polgármester l mondana, utódjául Fuchs Béla telekkönyvvezető választanák meg. Mindezek a találgatások azonban olyan koraiak, hogy a velük való foglalkozás nem igen lehet más, mint érdekes nevek fölvetése.

— A közlélmézési hivatal költözködése. Megirtuk, hogy a közlélmézési hivatal jelenlegi helyéről elköltözik a Wesselényi és Damjanics-utca sarkára — a fiu felső kereskedelmi iskola helyiségeibe. A költözés már csak napok kérdése. A cukorjegyet is itt fogják kiosztani. — Az a hit pedig, hogy a város részére cukor érkezett volna, teljesen téves. — A közlélmézési ügyosztály átköltözésekor a vezetésben is némi változás áll be. Az ügyosztály vezetését Alapffy István rendőrkapitány veszi át. A rendőrkapitányi teendőket elvégzésével pedig Tary Emil jegyzőt bízzák meg.

— A horetéren is terjed az Esperanto. A szegedi Frateco Espe-

A gazda félszerében az a gabona el nem rothad, se el nem vesz. Pedig tudjuk, hogy ezer és ezer métermázsza liszt vált a mult esztendei termésből is hasznavehetlenné a gondatlan elraktározás miatt.

A kisgazdát és termelőt nem kell féltetni, hogy összepaktál az ellenséggel és annak országába szállítja gazember módon termését, mint ahogy erre Nyírán rájöttek. De azért ezek közül a hazaárulók közül még egyet sem kötöttek fel! Es ki biztosít majd arról, hogy a Haditerménynek a malmaiból nem vándorol-e megint ki ellenséges területre suttomban a gabona?

Különös, hogy a magyar gazdának sérelmeit senki észre nem veszi; nincs senki, aki igazságos sztrájkba szólítaná a magyar gazdaközönséget, mikor ilyen vérlázító jogtalansággal bánnak el vele. Utóvégre annyira már kinyílt a gazda szeme is, hogy lássa, hová vándorol az ő termése. Es mert így van, azért a magyar gazda nem fog izzadni, hogy kukoricájából bizonyos fajta urak a front mögött disznókat hizlaljanak, gabonáját pedig a Haditermény piócái és az ezekben kapaszkodó kölönökök, egy egész naplopó sáskahad. kiknek a fronton lenne helyük, zsebeljék be.

ranto egyesület most nyitott egy ingyenes kurzust, melyről a szegedi lapok is megemlékeztek. Így jutott el a hír a lövészárokba, a honnan nyole ember megbizásából Popper Andor 306 os honvéd telefonista levelet intézett a szegedi egyesülethez, melyben kéri, hogy tiz taakönyvet küldjenek számukra, hogy legalább önmaguktól tanulhassák meg a nyelvet, ha már nem vehetnek részt a kurzuson.

— Lehet még jegyezni hadikölcsönt. A VI. hadikölcsönre a m. kir. postahivataloknál és így a szabadkai belvárosi postahivatalnál is további intézkedésig még mindig lehet jegyezni.

— Nincs többé kurtavas! A király a következő hadseregparancsot adta ki:

1917. évi március 2-án kelt parancsom kiegészítéseképpen elrendelem a kurtavas büntetésének eltörlését.

Károly s. k.
A március 2-án kelt hadiparancs mint ismeretes, a háboru folyamán súlyosabb büntetésül használt költést szüntette meg. Az öfelsége által kezdeményezett emberséges szellem nyilvánul meg ebben a legujabb parancsban, amely a kurtavasat itéli halálra. Mindenesetre örömmel kell üdvözölni a hadseregben egyre nagyobb tért hódító demokrata szellemet. A hadban

álló nép — hiszen ez ma a hadsereg — mindenképpen méltó a királyi elismerésre, amit az elavult büntetések eltörlése jelent.

— A nők is katonák. A rövid idő óta, hogy a szabadkai katonai irodákban nőket alkalmaztak, teljesen bebizonyosodott az az eleintén aggályokat keltő lehetőség, hogy a nőknek is katonává kell változniuk, ha egyszer közöttük dolgoznak. Tudjuk, hogy a katonáknál semmi nincs és ami van, az nem egyéb a hideg, rideg, zordon és zord, szigorú és rettentő parancsnál. Kinek van egyébben része, ha egyszer magára öltötte a határos, de mégis kényszerzubbonyt, mely alatt szívzorogó érzések kábult vágyai csendesen esatáznak rózsás szabadságért, — mert a katonaság, mint életünk bilincsei rabláncokkal kötözi össze áldozataikat, melyeknek a háboruban lecsökkent számát most a nőkkel igyekeznek pótolni azért, hogy irodákban alkalmazzák őket? Alkalmazzák őket és azt mondták, ti azért nők maradtok, akik naponta nyolc órát dolgoztok és vasárnap ünnepnapok lesz. És lón, hogy ennek ellenére a Zombori-uti egyik katonai irodában a tegnapi vasárnap nem volt vasárnap, mert az ott alkalmazott női munkaerőt nemcsak hogy délelőtt, de még délután is berendelték; pedig vasárnap templomba is akarnak menni.

— Egy kis gyerek és a villamos. Ma délelőtt fél tíz tájban óriási népcsoport állt körül egy apró 4—5 éves gyermeket, akinek anyja a Fekete Dénes sarkán gyümölcsöt árul. Az apró gyerek a haladó villamosra kapaszkodott föl. Egyesek állítása szerint a kalauzáló lökte le a gyermeket, — mások szerint rájlesztett; a gyermeket ez oly hirtelen érte, hogy a gyorsan haladó villamosról lebukott és fejére esett, — azonban az ijedségen kívül semmi baja nem történt.

— A beteg katonákat szabadságot adják. Most érkezett le a szabadkai kórházakhoz az a rendelkezés, mely szerint a beteg katonákat is haza kell bocsátani mezőgazdasági munkálatokra. E szerint a szabadságolások hamarosan meg fogják történni az itteni kórházakból is.

— Szurkálózás Tavankuton. Az éjjel Tavankuton is történt szurkálózás. Az egyik tavankuti kocsmában mulatott *Merkovics Mátyás* 36-os katonája, aki szabadságon volt odahaza. Szabadsága azonban már három hete letelt, de ő nem vonult be csapattestéhez. Ebből kifolyóan viták kezdődtek és végeredményképpen a bieska is előkerült. *Merkovicsot* társai jó agyba-főbe szurkálták és ma reggel csendőri fedezet mellett — egy paraszt kocsin szállították be a képezdei kórházba, ahol már meg is operálták.

— A katonai segédszolgálat alkonya. A háború alatt különböző osztályozású katonák délece egyenruhái uralták az ország mindenét. — Mindenki katona volt, még olyanok is, akiknek nem kellett volna katonáknak lenniük, mert — mint ezt most egyik katonai intézkedés bebizonyítja — voltak ott fölösleges emberek is. Egy intézkedés ugyanis a segédszolgálatra beosztott egyéneket új fölülvizsgálatra bocsátja és a katonákhoz sokkal jobban hozzáillő határozottságot kívánja, amikor kimond-

ja, hogy ezentúl a fölülvizsgálat eredménye vagy arcvonaliszolgáló beosztás, vagy elbocsátás lehet. Az itteni ezredek segédszolgálatosainak — egy új fölülvizsgálat elé bocsátása végett leendő összeírására vonatkozó szolgálati jegyek most érkeztek meg a parancsnokságokhoz, ahol már meg is tették az intézkedéseket, hogy ez a rendelkezés mihamarabb teljesítve legyen.

— Szurkálás az éjszakában. Az éjjel megint szurkáltak. *Sztyepics* András 48 éves embert bieskált meg a Zimonyi-uton az éjjel 11 óra tájban. A mentők vitték be a kórházba.

— Az Esperanto iroda működése. Hirt adtunk róla, hogy a *Libereco* Esperanto egyesület titkári hivatalát Rákóczi-utca 20. sz. alatt megnyitotta, ahol akár szóbeli, akár a 300-as telefon útján telefonfelvilágosítást nyújtanak az itteni mozgalomról, mint innen bennünket értesítenek, az Esperantisták legközelebbi összejövetelüket csak pénteken este 7-kor tartják. Az összejövetel helyét esütörtök délután megjelenő számunkban fogjuk közölni.

— Az öreg katona halála — a front mögött. *Diener* Antal építőmester, akit, mivel 51 éves, a katonai szolgálatból végleg hazabocsátották, vidáman tért vissza Ujverbászra övéihez. Itt kiment a Ferenc-eszatonába fürdeni, de alig hogy a vízből kijött és felöltözött, a parton szívszélhűdés érte és meghalt.

— Meghalt az újvidéki tisztiorvos. Tegnap délután temették el dr. *Deák Imre* Újvidék város első kerületének tisztiorvosát, aki 11 év óta végezte közelebbi a város szolgálatában egészen az év februárjáig, amidőn a karlócai feketehimlő-járvány alkalmából erősen meghalt és az életének delén álló férfit agyának döntötte. Temetése széleskörű részvét megnyilatkozása mellett folyt le. Számos koszoru diszította koporsóját — köztük az Újvidéki Testgyakorlók Körének koszorúja is. Temetésén Újvidék városának lakói nagy számmal jelentek meg. A városi hatóság tisztviselői *Profuma Béla* polgármester vezetése mellett vettek részt a végtisztességen.

— Törvényszéki főtárgyalások. A szabadkai királyi törvényszék mint büntető bíróság a következő ügyeket tűzte ki főtárgyalásra. Július 4-én: *Babos Jánosné*, *Steinmetz Illés*, *Roser József*.

— Kerékkjártó Duci állapotja javul. Örömmel értesülünk, hogy a szabadkaiaknak kedvelt művésze *Kerékkjártó Duci* állapotában javulás állott be, bár még több hét szükséges ahhoz, hogy egészsége teljesen helyreálljon. A nagy beteg művész nem jól érezte magát a kecskeméti városi járványkórházban, ezért az ottani polgármester felajánlotta neki a művésztelep egyik villáját üdülésre. Az orvosok megállapították, hogy *Kerékkjártó Duci* igen súlyos, komplikált betegségen ment keresztül. *Skarlatikus* diftériája volt s az egyik manduláján elgennyesedés lépett fel. Súlyosbitotta a bajt, hogy mindkét veséjében gyulladás támadt. Az orvosok odaadó munkája folytán már túl van a veszélyen ugyan, de még üdülésre van szüksége, mert nagyon elgyengült. Tegnap átszállították a

művésztelep egyik villájába, ahol a nyugalom és a jó levegő remélhetőleg rövidesen meghozza a gyógyulást a kedves, ifjú, nagy művésznek.

— Hogy csufolják a bácskaiakat? *Erdélyi László* egész kis tanulmányhoz szükséges adatokat szedett össze arról, miképpen csufolják, gúnyolják egymást a bácskaiak. Érdekes és kedves írásából közöljük a következőket. A szabadkaiakat *galambesizároknak* hívják az egész Bácskában. Zenta város szülöttei még a hadseregben is a diszes *malacpofozó* jelzőre hallgatnak. Az óbecseiek *verklisek*, de hogy hol és mikor verkliztek, arról nem szól a krónika. Bácsföldvár lakosairól le nem mosható a *deszkások* elnevezés. Állítólag régebben kijártak a Tiszához, kifogták a viz által odasodort deszkákat, a melyeket azután eladtak, Innen maradt a gunynév rajtuk. A pétérréveket *torzsahaltóknak* keresztelték el. Az adaiak világeleltükben *drótosok* maradnak és a szenttamásiakról senki le nem veszi a *köszörüs* elnevezést. Akinek kedves az élete, meg ne kérdezze Moholon, hogy mért *borotválták meg a gombócot*. *Bicskások* név alatt a topolyaiakat értik a Bácskában és nem újság az, hogy a csantavérieket *lökötöknek* hívják. Van még sok ehhez hasonló kifigurázás, gúnyolódás, amelyek mind azt bizonyítják, hogy egy kis esipős szatiráért nem kell a bácskaiaknak a szomszédba meenniük.

— Bűzik a nyulbőr. A VI. kör Kovács-utcaiban van a *Weitzenfeld-féle* ház és ennek a pincéjében vannak elraktározva *Holländer* borkereskedőnek különféle összegyűjtött állati bőrei. Ezekre a bőrökre úgy járnak a kukacok, mint valami értékes esemegére, ami ugyan magában véve nem nagy baj, de az, hogy a kukacok ott a sétáló közönség szemeláttára nyüzsögnek a járdán, már nem hagyható szó nélkül. Elvégre ha *Holländer* urnak nincs annyi felfogása, hogy ezt a műveletet, mely megfelelő orrfacsaró illatot is áraszt, nem illeik nyitott pinceablakoknál elvégeztetnie a kukacokkal, a hatóság intézkedhetnék, hogy ilyen ne történhessék meg Szabadkán.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Főszerkesztő: *Pinterits Károly* igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József*, ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Litka Bioskop

Dáridó

a New-yorki Maxim mulatóban 4 felvonásban. A mulatós éjszakák kis tükörképe e nagyszerű amerikai film hol vidáman pezsgő és tánc mellett olyik a csókos-élet kivilagos kivirradtig. Bemutatóra kerül szerda, esütörtök és pénteken fél 6 és fél 9 órakor.

CSARNOK.

Névtelen sír.

*Falu felett, a kis temetőben
Nyugszik valaki egy éve már,
Sírja névtelen, hantja behorpadt,
Imádkozni ide senkise jár.*

*A síri ágyát felverte a kór,
Keresztje már a fűbe karolt,
Rajta az ezred és az év száma
S az, hogy a hős magyar ember volt.*

*Gyilkos golyó fúrta át szívét
S most itt nyugszik messzi ég alatt...
Amíg valahol a Mátra ölen
Egy asszony szíve utána szakad.*

*Szétfeszülő hittel, vesztett reménnyel
Napról-napra levelére vár...
... A falu felett, névtelen sírban
Nyugszik valaki egy éve már...
Olasz harctér, 917. VI. 22.*

KEMÉNY SIMON.

Közgazdaság.

Az új burgonya makszimális ára. A minapában rendelet jelent meg a burgonyáról, amelyet sokan úgy értelmeznek, hogy csak a vagon-tételekre vonatkozik. *Kürthy báró* egy újabb rendeletében hangsúlyozza, hogy a burgonya ára 36, illetve mesott állapotban 40 korona és köteleességüké teszi az alispánoknak és polgármestereknek, hogy ennek az árnak az egész vonalon szerezzenek érvényt, sőt az ártulépőknek büntetést is helyez kilátásba. Röviden szólva, ebből sehogy sem magyarázható ki az, hogy Szabadkán a burgonya ára továbbra is 1 korona 40 fillér lehessen, mert a rendelet szelleméből következik, hogy a kicsinybeni árak nem lehetnek aránytalanul drágábbak, mint a nagybeni árak.

Lefoglalják a vadászok olomkészletének 20 százalékát. A kereskedelmi miniszter engedélyt adott arra, hogy az egyes vadászok által összegyűjtött és 10 kilót meg nem haladó olomkészletét az Első Magyar Sörétygyár sörétté átdolgozhassa. A sörétygyár azonban csak azen vadászok olomkészletét dolgozza föl sörétné, akik sörétyigazolvánnyal rendelkeznek. Sörétyigazolványt a vadászjegy felmutatása mellett minden vadászjeggyel bíró egyén kaphat. A sörétyigazolványokat az elsőfokú iparhatóság (rendőrkapitányság) állítja ki. A sörétyigazolvány két példányban adatik ki, melyből az egyik példány a feldolgoztatni szándékoló olommenyiséggel együtt az Első Magyar Sörétygyár lesonci cégnek küldendő be, a másik példányt pedig az illető vadász tartja magánál annak igazolására, hogy jogos uton jutott a söréthez. A beküldendő olom mennyiségének csak 80 százalékát dolgozza át a gyár sörétté, 20 százalékát pedig hadicélokra lefoglalja. A sörét feldolgozásért a kész sörét súly után kilogrammonként 50 fillért, csomagolásért kilogrammonként 80 fillért számít fel a gyár. — A postai költségeket azonban a beküldő viseli.

A „Délvidék“ már fél ket-tőkor kapható az utcán.

MENETREND

Budapestről ér.	délután	1:00	
	éjjel	6:01*	
		12:24	
		3:59	
Budapestre ind.	délelőtt	10:15*	
	délután	1:55	
	éjjel	12:45	
		5:28	
Zomborból ér.	délelőtt	10:02*	
	éjjel	10:11	
Zomborba ind.	éjjel	6:14*	
		5:23	
Ujvidékről ér.	délután	1:21	
	éjjel	11:50	
Ujvidékre ind.	délután	1:44	
	éjjel	6:48*	
Szegedről ér.	délelőtt	7:40	
	délután	12:42	
	éjjel	8:07	
Szegedre ind.	délelőtt	6:15	
	délután	1:30	
	éjjel	12:05	
Cservenka—Gombosról	ér.	éjjel	8:57
Cservendka—Gombosra	ind.	éjjel	4:42
Zentáról ér.	"	11:05	
Zentára ind.	"	4:33	
Bajáról ér.	délelőtt	9:02	
	éjjel	9:26	
Bajára ind.	"	7:00	
	"	5:05	
Bácsalmásról ér.	délelőtt	7:45	

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól regge 6-ig

Favágást és apritást

motorral háznál elfogad
Bánó és Bröder.

Rendeléseket felvesz a városi iroda, Kossuth-utca.



Telefon 446. Telefon 446.

Figyelmeztetés.

A szabadkai villamstelep ezuton is tisztelettel figyelmezteti a gazdaközöniséget, hogy az évek óta előnyösen bevált villamos cséplésre, nemkülönben gőzüzemű cséplésre is már most elfogad előjegyzést. Jelentkezés a villamstelep irodájában.

Jótállás a biztos eredményért.



Törvényesen
= védve =

Reitter Oszkár

nagybecskereki nyug. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„Patkánin“

patkányirtó szer, (nem méreg) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas. Fölülmul minden más irtószert. **1 doboz ára 3 K.** mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismeretű prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a **Patkánin** gyár egyedüli árusítója, a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecskereken.

Szálloda-vendéglő bérbeadás.

Palánka (Bács megye) községben a Kaszinó Egylet tulajdonát képező kaszinó szálloda és vendéglő előnyös feltételek mellett három esetleg hat évre bérbeadó. A szálloda áll 14 szobából és mellékhelyiségekből, a vendéglő téli és fedett nyári helyiségekből árnyas parkból stb. Az épületben van elhelyezve a Kaszinó mely Délbácska egyik legnagyobb társas egylete.

Ugy a szálloda mint a vendéglő felszerelendő és folyó év október 1-én de legkésőbb 1918. január 1-én átveendő.

A három Palánka lakossága kb. 14000, ide gravitáló nagy vidékkel szemben szerémségi községekkel. Különféle hivatalokkal két vasuti és két hajóállomással. Élénk kereskedelme és piaca van. Értnekezni lehet Zsigmond János főszolgabíróval mint a kaszinó elnökével.

Ásványkenő, henger és padló olaj

kapható **KERTÉSZNÉL** Miklós-utca 40. a nagytemplom háta mögött. Telefon 635. Telefon 635.

Jó fehér bor nagyban kedvező árban azonnal eladó. Tudakozódni lehet **BÁN GÁBOR** vendéglősnél. (Gőzfürdővel szemben.) ...

IZLÉSESEK ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
... PAPIROK ÉS BORITÉKOK A ...

SZENT-ANTAL KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. sz.

A Katolikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy ugy a tagoknak, mint a hozzáfordulónak érdekeit a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kibaszásával, oly előnyöket kivívjon és nyújthasson, melyeket egyedül remélni nem lehet. E célból több **elsőrendű magyar intézettel** valamint Európa egyik legrégibb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek **500 millió koronán felüli alaptőke** és tartalékokkal rendelkezven, teljes megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. — Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindennemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő elnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáfordulónak szakszerű és lelkiismeretes utba-**Dijaink a legminimálisabbak.** igazítással szolgál. Egyetlen elsőrangú intézet sem szabhat olcsóbb díjat. Biztosításokat felvesz: Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elérés esetére, leánykiközösítési és fiu ellátási biztosításokat, valamint jelzőlogos életbiztosításokat, ugyszintén családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére

melyet káplánok plébánosok stb. kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plébánosok **Tűzbiztosításokat** száraz és gyújtó villamos- és részeseülhetnek. pász ellen, rombolási károk is megtéríthetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezés ket, árukat és gépeket. Lábon álló termést. — **Templomi harangokat** törés vagy repedés által okozott károk ellen. — **Törés által okozott károk ellen** tükör- és üvegtáblákat.

Betöréses lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénzüintézetek, áruaktárak háztartási és iro- **Rablás ellen** pénztári helyiségeket, valamint daberendezéseket. pénztári kiküldötteket. ...

Jégkár ellen mindennemű **Baleset ellen** bármily foglalkozásu egyént, élethossziglani vasuti balesetbiztosítást egyszeri díjfelvétellel. — **Szavatossági biztosítást** templomok, egyletek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, fürdők, szállodák szállodák számára. **Automobilbiztosítást, óvadék és kezességi biztosítást, Eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.** —

Utípodgyász biztosítást.

Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáfordulónak a

Katolikus Népszövetségi Biztosító Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Novi Cirkvenica. Kirendeltségek: Hrejin, Tribalj, Grižane
Befizetett alaptőke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 korona.

Elfogad: takarékbetétet könyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetettek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapirokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== **Atvesz letétbe és kezelésre értékpapirokat.** ==

Folyósít: Jelzalogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4½ és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupillaris biztosságu, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.

Aruosztály: Árúit előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányu vetőgépeket, kukoricakapáló és sor-mivelő ekéket, boronákat, szecsavágó, daráló, valamint egyéb gazdasági gépeket.